

Bilag A

4. juni 2014
VARME
12/14226
LIP/MEL

Uddybende gennemgang af høringssvar til Energi Viborg Kraftvarme A/S – indregning af udgifter til geotermiprojekt i varmepriserne

**Sekretariatet for
Energitilsynet**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

I dette notat fortages en uddybende gennemgang af høringssvarene i sagen. Hovedpunkterne i høringssvarene er gennemgået i hovednotatet.

tlf. 41 71 54 00
mail post@energitilsynet.dk
web www.energitilsynet.dk

1. De uddybende kommentarer til modtagne høringssvar kan opdeles i 14 grupper:

- 1) Mangelfuld sagsoplysning ikke uvildige oplysninger
- 2) Omkostningsarten finansieringsudgifter ved fremmedkapital
- 3) Den overordnede forståelse af omkostningsarten efterforskning
- 4) Hvilke omkostninger relateret til boring kan være efterforskning, herunder særligt antallet af boringer med efterforskningskarakter og betydningen af forvaltningsakterne fra Energistyrelsen om geotermiprojektet
- 5) Hvilke omkostninger, som ikke er relateret til boring, kan være efterforskning, herunder særligt fremrykkede omkostninger og omkostninger relateret til eventuel opførelse af et geotermianlæg
- 6) Mulighed for afskrivninger før et anlæg er sat i drift
- 7) Varmeforsyningsloven giver adgang til at indregne omkostninger af en hvilken som helst art i varmeprisen
- 8) Muligheden af at kvalificere omkostninger som driftsomkostninger
- 9) Muligheden af at kvalificere omkostninger som administrationsomkostninger

- 10) Nødvendigheden af omkostninger relateret til boringen af Kvols 2 og 3
- 11) Nødvendigheden af omkostninger relateret til boringen af Kvols 4 og 5
- 12) Nødvendigheden af de fremrykkede omkostninger
- 13) Nødvendigheden af finansieringsomkostningerne
- 14) Øvrige kommentarer m.v.

Medmindre andet særligt fremgår, er alle henvisninger til afsnits- og punkt-numre i udkastet til tilkendegivelse i sagen og ikke til nærværende notat.

1. Mangelfuld sagsoplysning ikke uvildige oplysninger

2. Viborg Fjernvarme anfører, at Ross Engineering og GEUS har været inddraget i geotermiprojektet, og derfor ikke kan betragtes som udefrakommende sagkyndige, og at der i sagen bør inddrages uvildige sagkyndige.

3. *I kraft af at det er ledelsen, der træffer beslutning om nødvendigheden af omkostninger, handler rammerne for skønnet om, hvad ledelsen vidste og gjorde for at skaffe sig viden. Det handler ikke om, hvad andre (f.eks. rådgiverne) burde have vidst eller gjort på afgørelsestidspunktet eller ud fra en efterfølgende vurdering af, om udgifterne har været nødvendige. I varmforsyningslovens forstand vil der derfor ikke kunne lægges vægt på, hvad en uvildig fagperson måtte udtale i dag.*

4. *Sekretariatet finder, at GEUS ikke kan sidestilles med en hvilken som helst kommerciel aktør, men efter sit regelgrundlag er en selvstændig og uafhængig forskningsinstitution under Miljøministeriet med ansvar for den videnskabelige udforskning af de geologiske forhold i Danmark og Grønland. GEUS kan påtage sig løsning af forsknings-, udviklings-, udrednings-, overvågnings- og rådgivningsopgaver for offentlige myndigheder og private i ind- og udland inden for sit formål, men løsning af kommercielle opgaver må ikke kunne anfægte GEUS' uafhængighed eller medføre konkurrenceforvridning i forhold til private virksomheder, jf. afsnit 4.7 om reguleringen af GEUS.*

5. *Generelt om lødigheden af oplysninger fra Drejebog om Geotermi – udarbejdet for Energistyrelsen af Grøn Energi, GEUS, Ross Engineering og Dansk Fjernvarmes Geotermiselskab med en følgegruppe bestående af i alt 4 personer fra CTR, Thisted Varmeforsyning, Sønderborg Fjernvarme og Tønder Fjernvarme – finder sekretariatet, at oplysninger fra GEUS som udgangspunktet, når der ikke er velunderbyggede argumenter for det modsatte, kan antages at være udtryk for relevant viden fra den uafhængige myndighed.*

2. Omkostningsarten finansieringsudgifter ved fremmedkapital

6. Energi Viborg anfører, at der i varmforsyningslovens § 20, stk. 1, er udtrykkelig hjemmel til at indregne finansieringsudgifter ved fremmedkapital.

7. Viborg Fjernvarme henviser også til omkostningsarten i § 20, stk. 1, og bemærker desuden, at som følge af, at alle omkostninger kan indregnes i varmeprisen enten som ”efterforskning” eller ”andre driftsomkostninger”, vil ingen andel af finansieringsomkostningerne være udelukket fra at blive indregnet i varmeprisen.

8. Sekretariatet finder, at det er korrekt, at finansieringsomkostninger som art er opregnet i varmforsyningslovens § 20, stk. de omkostninger men at de omkostninger finansieringsomkostningerne knytter sig til, skal opfylde kravene i vfl. § 20, stk. 1. Såfremt det kun er en del af den finansierede omkostning, der opfylder kravene i vfl. § 20, stk.1, er det også kun en tilsvarende del af finansieringsomkostninger, der kan anses som indregningsberettigede.

3. Den overordnede forståelse af omkostningsarten efterforskning

9. Energi Viborg finder, at efterforskningsomkostningerne omfatter, hvad der er en forudsætning for efterforskningens gennemførelse.¹

10. Energi Viborg anfører, at resultaterne af de enkelte borer kan være forskellige. Der kan være tomme brønde eller brønde med så lavt et udkomme, at det kan medføre, at projektet må ophøre eller reduceres.

11. Forskellen imellem en ”efterforskningsboring” og en ”produktionsboring” består i sidste ende alene af, om resultatet af ”efterforskningsboringen” giver anledning til, at boringen skal færdiggøres som produktionsbrønd eller skal lukkes og forsegles.

12. Viborg Fjernvarme bemærker også, at det måske er korrekt, at ”efterforskning” ikke skal dække hele perioden fra den første tanke om at arbejde hen imod et geotermianlæg til et geotermianlæg er færdigt og sat i drift, idet nogle af disse omkostninger i stedet vil skulle afskrives, når geotermianlægget er sat i drift.

13. Som eksempel på dette nævner Viborg Fjernvarme, at i det foreliggende geotermiprojekt kunne det have medført en længere efterforskningsfase med større udgifter til følge, hvis projektdeltagerne ikke havde taget skridt til at sikre videreførelse, fordi boreriggen i så fald ville have ligget stille i længere perioder pga. manglende materialer, ligesom manglende viden om/planlægning af ledningstracé ville have forlænget perioden, hvor varmebrugerne fortsat måtte aftage varme produceret på fossile brændstoffer.

14. Efter Viborg Fjernvarmes opfattelse er det ikke muligt at sondre mellem ”efterforskningsboringer” og ”produktions- og injektionsboringer”, fordi de borer, der foretages i forbindelse med efterforskninger også udgør de endelige borer. I Drejebog om Geotermi anvendes de 2 begreber, hvilket efter foreningens opfattelse virker misvisende, fordi det samtidig i drejebogen fremgår, at normalt anvendes efterforskningsboringen som enten produktions- eller injektionsboring.

¹ Energi Viborg anfører alene, at der i høringsudkastet er tale om en fejlagtig klassificering af omkostninger, men det er sekretariatets opfattelse, at det anførte også kan ses som kommentarer på forståelse af begrebet efterforskning, hvorfor kommentarerne behandles i begge sammenhænge.

15. Som yderligere argument for at forstå begrebet som anført i punkt **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.** anfører Viborg Fjernvarme, at hvis rojektet samlet var blevet dyrere pga. en striks faseopdeling eller lignende, ville risikoen være, at nogle af de afholdte omkostninger ikke ville kunne afskrives på det endelige geotermianlæg, fordi de ikke ville blive karakteriseret som nødvendige.

16. Om faseinddeling af geotermiprojekter som gennemgået i Drejebog om Geotermi anfører Viborg Fjernvarme, at drejebogen er udarbejdet efter efterforskningen ved Kvols blev foreløbigt lukket, hvorfor styrelsen i projektet ikke havde mulighed for at følge retningslinjerne i bogen. Desuden anfører foreningen, at i praksis flyder faserne sammen, fordi det ellers vil forlænge og fordyre geotermiprojekter.

17. *Sekretariatet bemærker, at der er forskel på, hvad der udgør de reelle fakta i sagen, eksempelvis om boringer praktisk udføres ens eller forskelligt, og om rør er ens eller forskellige, og på hvilken retlige fortolkning og senere kategorisering (subsumption), der skal anvendes i sagen, herunder om det kan tillægges betydning, om boringer praktisk udføres ens eller forskelligt, og om rør er ens eller forskellige, eller om der skal lægges mere vægt på andre forhold.*

18. *Herefter er spørgsmålet, om enhver boring efter råstoffet geotermisk varme er efterforskning, eller der på et tidspunkt kan være tale om, at formålet med boringerne skifter karakter, sådan at formålet snarere end at fastslå, om der er overhovedet er råstof til et geotermianlæg, ændres til at samle viden til bedømmelse af, hvor lille eller stort et geotermisk anlæg, der kan teknisk set kan etableres.*

19. *Høringskommentarerne afviser, at et sådant skift kan ske, før alle boringerne og prøvepumpninger er foretaget. Der er dog fx ikke angivet kilder til dette, og kommentarerne forholder sig ikke til, at samarbejdsaftalen i det foreliggende projekt fra november-december 2011 udførligt regulerer et "endeligt go/ no go" for projektet efter en eller to af forventede 8 boringer, jf. citat i punkt 38.*

20. *Samtidig anføres det i høringssvarene, at Drejebog om Geotermi er misvisende dels ved at tale om en sontring mellem på den ene side efterforskningsboringer og på den anden produktions- og injektionsboringer, fordi efterforskningsboringerne også er de endelige boringer, dels ved at anføre, at risikoen i geotermiprojekter falder markant efter første boring, fordi der er risici ved alle boringer, og dels tale om faseinddeling af geotermiprojekter, som i praksis glider sammen. Desuden anføres det, at efterforskningsboringer og produktionsboringer udføres ens.*

21. *Til det anførte om, at drejebogen ikke var udgivet på tidspunktet for geotermiprojektet i Viborg kan anføres, at det relevante i forhold til af-*

grænsningen af efterforskning som omkostningsart være må være, om der kan sondres mellem borerne som anført, eventuelt i forbindelse med faseinddeling, ikke om bogen var udkommet.

22. *Sekretariatet har ikke anvendt oplysningerne som anbefalinger eller krav, der bør efterleves og indgår direkte i fortolkningen af varmforsyningsloven, men som udtryk for en nedfældning af, hvordan det er muligt at sondre mellem borer, hvilket parterne har anført ikke er muligt som et argument mod sekretariatets fortolkning.*

23. *Sekretariatet har undersøgt, om der findes andre kilder, der støtter oplysningerne fra drejebogen. To 2 udenlandske rapporter virker relevante for emnerne, henholdsvis en Geothermal Exploration Best Practices Guide, udgivet marts 2013 efter review af 12 personer, og en Geothermal Risk Mitigation Strategies Report fra februar 2008².*

24. *Begge rapporter indeholder en faseinddeling, som hver især adskiller sig fra Drejebog om Geotermi, men til forskel fra drejebogen decideret har efterforskningsboring og øvrige borer i hver sin fase.³ Begge rapporter sonderer mellem efterforskningsboringer og øvrige borer – det fremgår ikke, at de udføres forskelligt, men formålet, den beslutning de skal lede frem til, er forskelligt.*

25. *Rapporten fra 2013 gengiver på samme måde som drejebogen, at det mest markante fald i risiko i geotermiprojektet sker efter den første boring.*

26. *Ud fra disse oplysninger finder sekretariatet, at der er tilstrækkeligt grundlag for at sondre mellem efterforskningsboringer og produktions-/injektionsboringer ud fra deres formål.*

27. *Efter sekretariatets opfattelse har det i den forbindelse ingen betydning, om borerne måtte blive udført ens. Det forhold, at en efterforskningsboring for at fastslå tilstedeværelsen af råstoffet senere måtte blive benyttet i produktionen ændrer ikke på, at den ved foretagelsen – som er det afgørende – havde et andet formål end den boring, der ligeledes skal indgå i produktionen, men er foretaget på et senere tidspunkt, hvor der er sikkerhed for råstoffets tilstedeværelse, så boringen foretages med det formål at indgå i et geotermisk anlæg eller for at fastlægge, hvilken kapacitet, anlægget vil kunne have.*

² Findes henholdsvis på

http://www.geothermal-energy.org/ifc-iga_launch_event_best_practice_guide.html og http://www1.eere.energy.gov/geothermal/pdfs/geothermal_risk_mitigation.pdf . De mest relevante sider er henholdsvis side 26-27 og 42-44 i rapporten fra 2013, side 15-17 i rapporten fra 2008.

³ Henholdsvis fase 3 og 5 i rapporten fra 2013 og fase 3 og 4 i rapporten fra 2008.

28. Ved sondringen mellem efterforskningsboringer og andre boringer, er det afgørende ikke, om boringen er risikofri eller ej, men hvad dens formål er. At der er en risiko for, at boringen ikke giver et optimalt positivt resultat er ikke ensbetydende med, at den automatisk udgør efterforskning. Der er således også risici ved opførelsen af andre typer anlæg og ved pilotering af bygninger i al almindelighed, fordi undergrunden kan vise sig anderledes end ventet. At der findes en sådan risiko, gør ikke alle disse aktiviteter til efterforskning i varmforsyningslovens forstand.

29. Videre bemærker sekretariatet, at det forhold, at der er forskel på boringeres formål, ikke er ensbetydende med, at det nødvendigvis altid er det samme antal boringer i alle projekter, der er efterforskning. Afgørende er, hvornår formålet skifter karakter/ hvilket forhold, boringen skal belyse i det konkrete projekt.

30. Rapporten fra 2013 angiver 2-3 efterforskningsboringer som typisk, men også, at det både kan kræve flere boringer at retfærdiggøre et faseskift, og at det kan forekomme, om end sjældent, at en boring er tilstrækkelig.⁴

31. Til det anførte om, at det vil medføre ekstra omkostninger, hvis man deler et geotermiprojekt op i faser og fx ikke foretager indkøb forud for faserne for at undgå forsinkelse eller samlede indkøb på tværs af faserne, risikerer at blive afvist som unødvendige, bemærker sekretariatet, at det kun gælder, hvis projektet gennemføres. Men netop geotermiprojekter indebærer en særlig stor risiko for at støde på problemer.

32. Det bemærkes, at geotermiprojektet i Kvols i starten var opdelt i et forprojekt og et endeligt projekt, jf. citatet fra samarbejdsaftalen i punkt 38, og at der var en planlægning, hvorefter visse opgaver skulle foretages efter en prøvepumpning, jf. citat fra den interne redegørelse 15. november 2011 i punkt 32. Oprindeligt har det altså – en af tilfældigheder eller eksempelvis som følge af en overvejelse over det naturlige og praktisk i projektet, herunder risikohåndtering – ikke været tanken, at disse opgaver skulle udføres før prøvepumpningen. Den oprindelige planlægning blev forladt, så vidt sekretariatet kan se i det samtidige sagsmateriale, fordi man ønskede projektet gennemført hurtigt, og ikke på grund af opgavernes indbyrdes sammenhæng.

33. Til bekymringen for, at eventuelle omkostninger ved fx at vente på udstyr, fordi indkøb er delt op, eller ekstra omkostninger ved købe ind i flere omgange, først efterhånden som det bliver besluttet at projektet skal fortsætte med nye opgaver og ikke standses, finder sekretariatet, at denne omstændighed vanskeligt kan være relevant i forhold til varmforsyningsloven.

⁴ Bilagsside X.

34. Sekretariatet henviser til, at sådanne eventuelle senere meromkostninger kan sammenlignes med betalingen af en forsikringspolice. Relevante forsikringer for en geotermiefterforskning kan være nødvendige omkostninger for et geotermiprojekt. Også effekten er overordnet sammenlignelig. Hvis man går ud fra, at stort set alt forløber så godt som muligt, vil betalingen for forsikringspolice kun være en omkostning, som ikke indebærer nogen fordel for projektet. Ser man derimod forsikringen som en beskyttelse, hvis de uheldigste situationer skulle indtræde, så er der tale om en gevinst. Således vil en relevant forsikring både pålægge omkostninger, og også nedbringe risikoen for, hvor galt det kan gå, hvis det går galt.

35. På samme måde forholder det sig med at vente med at foretage indkøb, indtil der er en vis sikkerhed for, det indkøbte skal bruges. "Tabet" ved at vente er, at der senere kan udmønte sig en meromkostning for projektet, men samtidig giver det en beskyttelse mod, hvor galt det kan gå, hvis det går galt – særligt i form af at projektet må opgives.

36. Hvis der på tidspunktet for tiltaget (som altså kan være en undladelse) er en ikke ubetydelig sandsynlighed for, at risikoen materialiseres, giver det en potentiel værdi for projektet at reducere denne risiko, selvom man ikke ved, om den indtræder. Om en given risiko optimalt set skal reduceres og hvordan, er en afvejning af sandsynlighed, fordele og ulemper.

37. I forhold til afventen og nødvendige omkostninger, er det endvidere relevant, at nødvendighed vurderes på tidspunktet for beslutningen. Beslutningen om at afvente indebærer ingen udgift på tidspunktet, og uden en udgift, som forsøges indregnet i varmeprisen, er der ikke et grundlag for Energitilsynet til at gribe ind efter varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, jf. § 20.

38. Viser det sig, at projektet fortsætter, er det svært at argumentere imod nødvendighed for udgiften på et senere tidspunkt, hvor projektet ikke kan komme videre uden omkostninger til køb af udstyr, idet nødvendighedsbedømmelsen af udgiften til indkøbet skal ske på baggrund af forholdene på dette senere tidspunkt, hvor beslutningen om at afholde udgiften blev truffet.

39. Derfor ændrer hørings svarene ikke ved konklusion, men argumentationen er delvist udbygget med det heri anførte.

4. Hvilke omkostninger relateret til boring kan være efterforskning, herunder særligt antallet af boringer med efterforskningskarakter og betydningen af forvaltningsakterne fra Energistyrelsen om geotermiprojektet

40. Energi Viborg anfører, at hvis Kvols 2 og Kvols 3 var blevet gennemført med et positivt resultat, var det ikke givet, at der i sidste ende var blevet etableret et geotermisk indvindingsanlæg i den planlagte form – dette ville

afhænge af resultaterne af borerne og Kvols 4 til 9 og af den samlede økonomiske vurdering af efterforskningsresultaterne.

41. Energi Viborg anfører desuden, at udførelsen og udstyret var ens til borerne. Der er således ikke tale om, at udstyret alene ville kunne anvendes, hvis der efter den samlede efterforskning af de 8 brønde var grundlag for at etablere et indvindingsanlæg.

42. Endeligt anfører Energi Viborg, at omkostningerne til lagerleje var en integreret del af efterforskningen og udgjorde en forudsætning for dens gennemførelse, hvorfor de ikke kan adskilles fra de øvrige efterforskningsomkostninger.

43. Viborg Fjernvarme anfører, at enhver boring er forbundet med risici og udgør efterforskning, fordi der ikke på forhånd er sikkerhed for, at reservoiret, der eventuelt er fundet ved den første boring er stort nok og har de rette egenskaber også ved boring nr. 2.

44. Viborg Fjernvarme finder derfor, at angivelse i Drejebog om Geotermi af, at risikoen for et geotermiprojekt falder markant efter den første boring er unuanceret og ikke objektivt fremlægger, hvor store risici der egentlig er forbundet med et geotermiprojekt.

45. Videre anfører Viborg Fjernvarme, at hvis ikke alle borer er efterforskning vil selv et etableret geotermianlæg slet ikke kunne indregne omkostningerne til en mislykket senere boring, hvilket ikke kan være meningen med lovens udformning.

46. Yderligere anfører Viborg Fjernvarme, at foreningen ved et møde med Energistyrelsen 3. marts 2010 omtalte Kvols 4 som forundersøgelser i forhold til prøvepumpning, jf. præsentation fra mødet.

47. Endeligt anfører Viborg Fjernvarme, at når der ikke etableres et geotermianlæg, har omkostninger, som var nødvendige for et effektivt forløb, pr. definition været en del af efterforskningsprojektet.

48. Komiteen anfører, at Kvols 3 ikke kan betegnes som efterforskning.,

49. *Sekretariatet lægger vægt på, at det fremgår det af samarbejdsaftalen fra november-december 2011, at selvom udgangspunktet var at "det endelige go/ no go" for projektet skulle besluttes efter boringen og prøvepumpning af Kvols 2, kunne der som et mellemstadium af de eventuelt interesserede laves Kvols 3 som en evalueringsboring 3, hvis resultatet af Kvols 2 ikke var entydigt.*

50. *Ud fra disse oplysninger finder sekretariatet ikke grundlag for, at Kvols 3 skulle falde uden for omkostningsarten efterforskning.*

51. Sekretariatet lægger vægt på, at de samme forhold ikke foreligger vedrørende Kvols 4 og 5. At Viborg Fjernvarme i en linje i en powerpoint præsentation på 32 sider til et møde med Energistyrelsen den 3. marts 2010 betegner Kvols 4 som ”pumpeforsøg i Gassum Formationen”, er et meget svagere holdepunkt end en godkendelse til efterforskning og godkendelse af boreprogram.

52. Samlet finder sekretariatet, at borerne efter Kvols 2 og 3 alene ville have til formål at dimensionere anlægget, jf. afsnit 4 i dette notat.

53. For så vidt angår eksisterende anlægs mulighed for indregne omkostninger ved senere mislykkede forsøg på at udvide anlægget, henviser sekretariatet til omtalen af afskrivninger i afsnit 5.3, herunder særligt retstilstanden før omkostningsarten efterforskning. Det er således sekretariatets opfattelse, at dette spørgsmål ikke vedrører fortolkning af omkostningsarten efterforskning, men driftsmæssige afskrivninger.

5. Hvilke omkostninger, som ikke er relateret til boring, kan være efterforskning, herunder særligt fremrykkede omkostninger og omkostninger relateret til eventuel opførelse af et geotermianlæg

54. Energi Viborg anfører, at omkostningerne til myndighedsbehandling m.v. (de fremrykkede omkostninger) var en integreret del af efterforskningen og udgjorde en forudsætning for dens gennemførelse, hvorfor de ikke kan adskilles fra de øvrige efterforskningsomkostninger.

55. Om opgørelsen af omkostningerne oplyser Energi Viborg i et bilag til høringsvaret med notat om de nærmere poster, at posten ”Varmeforsyningsprojekt, økonomiberegninger og tilslutningsanlæg på værkerne” ikke kan opdeles yderligere, da det er indeholdt i Rambølls fakturaer under projekt myndighedsbehandling. Beregningerne er til brug for godkendelse af et varmforsyningsprojekt.

56. Om posten ”Miljøvurderinger, VVM screeninger” anføres i samme bilag, at den vedrører ledningstracé og overfladeanlæg. Rambøll har oplyst, det var svært at få et klart svar fra kommunen, men der er udarbejdet 3 VVM screeninger, heraf den ene til det permanente anlæg. Denne blev udarbejdet for ikke at forsinke det endelige anlæg, Rambøll vurderer, at den efterfølgende forsinkelse kunne være 6 – 12 måneder.

57. Videre i samme notat hedder det om ledningstracé og lodsejerforhandlinger, at i tillæg til oplysningerne i høringsnotatet var der i Viborg Fjernvarme en konto benævnt ”fremrykkede oplysninger” på 138.500 kr. til oversættelse, kvalitetstjek, elforsyning til borerigfortidsminder, landzonetilladelse, projekt for overfladeanlæg og for underboringer, transmissionsledning og § 3 dispensationer. Efter overtagelsen af projektet har Energi Viborg be-

talt yderligere 30.000 kr. til nogle af de omfattede formål. Energi Viborg oplyser i notatet at

”Ganske få af de nævnte omkostninger vedrører det permanente anlæg (projekt for overfladeanlæg), resten vedrører selve boringen (elforsyning til borerig m.v.) eller ledningstracé”.

58. Til sidst i samme notat hedder det, om udbud for rørleverance, at Energi Viborg ved overtagelsen af projektet refunderede Viborg Fjernvarme 176.847,55 kr. for udbud af rør- og smedeleverancer og i dette beløb er modregnet viderefaktureringer til øvrige deltagere i udbuddet

59. Viborg Fjernvarme finder det afgørende, at de ”fremrykkede omkostninger” generelt udgør indregningsberettigede omkostninger, uanset om de har noget at gøre med efterforskning af geotermi, fordi varmeselskaber hele tiden skal optimere driften af deres forsyningsvirksomhed. Efter deres art må fremrykkede omkostninger kunne falde ind under ”andre driftsomkostninger”.

60. Komiteen mener, at et betydeligt større beløb end 10-25 millioner kr. er brugt til produktionsformål, også fordi en meget stor andel af udgifterne til konsulenter, rådgivning, administration m.m. må være gået til produktionsrelaterede aktiviteter.

61. Derudover nævner komiteen følgende som eksempler på udgifter til produktionsformål: Engagement af arkitekter til at tegne pumpehusene, detaljeret planlægning af traceplacering med landmåler og lodsejerforhandlinger, Rambølls undersøgelser af bl.a. underpresninger, udarbejdelse af EU licitationsmateriale for rådgiverdelen af Rambøll, EU licitation på præisolerede rør og på råjordsentreprisen.

62. Komiteen finder, at de fremrykkede omkostninger blev ekstra store, fordi syregruppen prioriterede opfyldelse af tidsplanen over alt andet og bemærker, at:

”Papirer viser, at Dansk Geotermi, Rambøll og Ross Engineering har været fortalere for den særdeles ambitiøse tidsplan, der forcerede omkostninger betydeligt, idet man bevidst sigtede mod en direkte produktionsrelateret undersøgelse. Det medførte betydelige omkostninger, som ikke vedrører efterforskning, men bruges for at opnå ”projektet om levering af varme ved årsskiftet 2012/13”. Dette på trods af, at ”Det er normalt, at det tager 2-3 år fra konstateret varme til denne kan tages i anvendelse”, iflg. Dansk Fjernvarmes Geotermi, (Styregruppemøde referat 15 og 16).

63. *Sekretariatet finder ikke, at myndighedsbehandling af hverken overfladeanlæg, tilslutningsanlæg eller fremføringsanlæg/ ledningstracé kan siges*

at være en forudsætning for efterforskningen af varmt vand i undergrunden. Det bemærkes, at ved udarbejdelsen af projektforslaget til geotermiprojektet, er der sket omfattende vurderinger af projektets samfundsøkonomiske virkninger – herunder miljøpåvirkninger.

64. Uanset at oplysningerne måtte være relevante for beslutningen om at etablere anlæg, og uanset at det kan give en hurtigere fremdrift i et projekt at forberede og afslutte myndighedsbehandling vedrørende opførelse af anlæg tidligt i forløbet og/ eller, at det kan blive billigere, hvis projektet gennemføres, gør det ikke opgaven til efterforskning efter den fortolkning af omkostningsarten, sekretariatet finder, må anvendes, jf. afsnit 3.5.4.

65. Omtalen i Drejebog om Geotermi kan have betydning for vurderingen af nødvendighed på linje med rådgiverudtalelser, men sekretariatet finder ikke, det kan påvirke forståelsen af omkostningsarten.

66. Omvendt kan sekretariatet tilslutte sig, at omkostningerne i dette punkt ikke er særlige for efterforskning af geotermi/ etablering af geotermianlæg, men generelle for ombygning/ udvidelse af varmekilder af enhver slags, og at behandlingen af omkostningerne mest relevant sker som driftsomkostninger, se nærmere afsnit 9 i dette notat.

67. Til spørgsmålet om, præcis hvilke beløb i et samlet geotermiprojekt, der ikke kan kategoriseres som efterforskning, illustrerer notatet fra Energi Viborg om posterne i geotermiprojektet, som omtalt i indledningen af dette afsnit, og som var vedlagt høringssvaret, at der er brug for yderligere sagsbehandling efter den principielle forståelse af de mulige omkostningsarter er fastlagt.

68. Skulle der blandt projektomkostningerne være eksempelvis arkitektudgifter til tegning af pumpehuse som nævnt, vil det følge af principperne i denne tilkendegivelse, at der ikke er tale om efterforskningsomkostninger. Opdages der i sagsbehandlingen andre udgifter, der ikke bidrager til efterforskningen af råstoffet geotermisk varme, men til anskaffelsen af anlæg, vil de også være omfattet af principperne.

69. Sekretariatet har ikke ændret i notatet som følge af dette punkt.

6. Mulighed for afskrivninger før et anlæg er sat i drift

70. Energi Viborg bestrider, at muligheden for at afskrive anlægssummen kun gælder idriftsatte anlæg.

71. Energi Viborg anfører som eksempel på sammenlignelige situationer, at det er sædvanligt, at varmforsyningsanlæg har et lager af strategiske reservedele for at sikre forsynings sikkerheden. Disse afskrives over varmepriisen. Virkningen af sekretariatets indstilling i høringsudkastet vil være, at så-

danne omkostninger fremover ikke kan indregnes i varmeprisen, hvilket igen vil føre til, at der ikke kan etableres reservedelslagre.

72. Sekretariatet finder, at afskrivningsbekendtgørelsens § 1 og § 2 alene angiver en skelnen i tidspunktet for idriftsættelse af anlæg i forhold til afskrivningsbekendtgørelsens udstedelse, ikke at anlæg, som ikke er idriftsat, også kan foretage driftsmæssige afskrivninger.

73. Dvs. at begrebet "idriftsatte anlæg" i § 1, der er en modsætning til "nye anlæg" i § 2, skal forstås som "anlæg idriftsat på tidspunktet for denne bekendtgørelse" i modsætning til "anlæg idriftsat senere", og ikke som en mulighed for, at nye anlæg også omfatter anlæg, der ikke er sat i drift, jf. både den udtrykkelige omtale heraf i litteraturen, jf. punkt 224, og den første understregede passage i gengivelse af vejledningen fra 1986 i punkt 222. Bekendtgørelsen vedrører derfor kun anlæg, der er under etablering, i form af henlæggelsesreglerne, ikke med reglerne om driftsmæssige afskrivninger.

7. Varmeforsyningsloven giver adgang til at indregne omkostninger af en hvilken som helst art i varmeprisen

74. Energi Viborg anfører, at varmforsyningslovens systematik og energimyndighedernes praksis er, at omkostninger er enten driftsomkostninger eller anlægsomkostninger, og der findes således ikke en tredje omkostningskategori, der ikke er omfattet af varmforsyningsloven, og som derfor ikke kan indregnes i varmeprisen.

75. Energi Viborg bemærker, at sondringen mellem driftsomkostninger og anlægsinvesteringer ikke er defineret i varmforsyningsloven eller afskrivningsbekendtgørelsen, men finder af nedenstående citat fra Energitilsynets tilkendegivelse af 26. maj 2008 om straksafskrivning af IT-udstyr at kunne udlede, at afskrivningsbekendtgørelsen omfatter alle anlægsaktiver anskaffet med henblik på vedvarende brug, hvorimod driftsomkostninger er de omkostninger, som ikke er anlægsomkostninger:

"Begrebet anlæg i afskrivningsbekendtgørelsen må forstås som anlægsaktiver, såvel fysiske som ikke fysiske, anskaffet med henblik på vedvarende brug, herunder færdigudviklede IT systemer, bygninger, maskiner og IT udstyr m.v."

76. Videre henviser Energi Viborg også til, at dette også følger af Energitilsynets publikation "Fjernvarmeprisen – rigtig første gang", hvor det er anført, at omkostninger, der påvirker virksomhedens fremtidige indtægtsgrundlag, har karakter af anlægsomkostninger og ikke driftsomkostninger.⁵

77. Endelig henviser Energi Viborg til Energitilsynets tilkendegivelse af 23. februar 2009 om, at KE Varme kan afskrive på rettigheden til at dispo-

⁵ Henvisning til side 42 f. i udgivelsen fra oktober 2010.

nere over kapaciteten på Amagerværket i 20 år, fordi købet svarede til, at KE Varme selv byggede, ejede og drev en tilsvarende varmeproduktionskapacitet.

78. Sekretariatet kan tilslutte sig henvisningerne til forståelsen af begrebet anlægsomkostninger, men ikke, at den forståelse samtidigt indebærer, at alle andre omkostninger end anlægsomkostninger er driftsomkostninger. At noget ikke er en anlægningsomkostning medfører ikke, at det så er driftsomkostning.

79. Dette følger allerede af, at varmforsyningslovens § 20, stk. 1 og 2, indeholder 10 omkostningsarter. At en omkostning ikke er omfattet af en artsbetegnelse medfører ikke, at den så er omfattet af en af de andre 9 arter.

80. Sekretariatet lægger desuden vægt på eksistensen af hjemmelsbestemmelsen i § 20, stk. 2, 1. punktum, til at fastsætte, at andre omkostningsarter end de nævnte også er omfattet. Sekretariatet finder, at den eneste mulige forklaring på denne bestemmelse er, at opregningen ikke omfatter enhver omkostning. Heller ikke denne bestemmelse tager kommentaren stilling til.

81. Sekretariatet bemærker videre, at Energiklagenævnet har fundet prisbestemmelsen er udtømmende, jf. punkt 219 så taler imod det anførte i høringskommentaren. Efter sekretariatets kendskab til dansk ret og lovteknik vil det være usædvanligt at lave en udtømmende opregning, hvis hensigten er at omfatte enhver af den type, de opregnede punkter er en del af. Lovgiver kunne i stedet have skrevet ”enhver nødvendig udgift, herunder til”, fordi eksempler i modsætning til udtømmende oplystninger ikke fungerer ekskluderende.

82. Høringskommentaren har derfor ikke ført ikke til ændring af notatet.

8. Muligheden af at kvalificere omkostninger som driftsomkostninger

83. Energi Viborg anfører, at varmforsyningsloven sondrer mellem ”driftsomkostninger”, som indregnes i varmeprisen i det år, de afholdes, og ”driftsmæssige afskrivninger”, som vedrører anlægsomkostninger.

84. Hvis det viser sig, at aktiverne – fx som følge af manglende idriftsættelse af et anlæg – ikke kan anvendes i mere end ét regnskabsår., må klassificeringen af omkostningerne ændres fra anlægsomkostninger til driftsomkostninger.

85. Energi Viborg anfører, at det ikke for driftsomkostninger er et krav, at omkostningerne er relateret til et idriftsat anlæg. Hvis Kvals 4 og 5 ikke som principalt anført kan anses for efterforskningsomkostninger, er det driftsomkostninger.

86. Som eksempel på en sammenlignelig situation kan nævnes, at visse varmforsyninger har omkostninger til analyser og forundersøgelser vedrørende nye produktionsformer, som ikke har ført til idriftsættelse af nye anlæg. Omkostningerne hertil indregnes som driftsomkostninger i varmeprisen.

87. Energi Viborg oplyser⁶, at Energiklagenævnet i 2011-2014 har tilside-sat 16 projektgodkendelser, herunder en række som følge af materielle forhold, som ikke kan repareres. Omkostningerne til disse projekter vil som følge af sekretariatets indstilling ikke kunne indregnes i de pågældende varmforsyninger.

88. Viborg Fjernvarme anfører også, at de ”fremrykkede omkostninger” generelt er indregningsberettigede som ”andre driftsomkostninger”. Det skyldes, at varmeselskaber løbende må vurdere nye ledningstraceer, herunder VVM screeninger, miljøvurderinger, økonomiberegninger m.v. for at optimere driften og reducere ledningstabet. Dette kan også ske i samspil med andre forsyningsvirksomheder. Hvis disse omkostninger ikke ville kunne indregnes i varmeprisen, ville det ramme mange varmforsyningsvirksomheder, der vurderer om optimering f.eks. i form af nye forbindelser er mulig.

89. *Sekretariatet bemærker indledningsvis, at både driftsmæssige omkostninger og driftsmæssige hænger sammen med drift. Et projekt med henblik på, at et nyt selskab, som ikke er stiftet, og som skal drive et nyt geotermianlæg, som ikke er etableret, har efter sekretariatets opfattelse ikke en forbindelse med aktuel drift. Selvom det vil afhænge af en konkret bedømmelse i den enkelte sag, er der en anderledes nærmere tilknytning til drift, når et eksisterende varmeselskab vil optimere sin aktuelt eksisterende drift ved nye ledningstracéer.*

90. *Vedrørende henvisningen til sagerne om projektgodkendelser, finder sekretariatet, at behandlingen af disse sager ikke er relevant for denne sag, da projektforslag i henhold til Energistyrelsens projektbekendtgørelse bedømmes efter regler, der ikke indebærer en bedømmelse efter reglerne i varmforsyningslovens kapitel 4.og dermed ikke kan betragtes som relevante fortolkningsbidrag..*

91. *Endeligt kan det oplyses, at andre driftsomkostninger heller ikke nævnt i en nyere behandling i litteraturen af muligheder for at indregne omkostninger til geotermiprojekter, jf. punkt 225.*

⁶ Kommentaren er i en fodnote til et afsnit om nødvendigheden af de fremrykkede omkostninger, men sekretariatet vurderer, at argumentet i sig selv kan forstås som rettet mod fortolkningen af driftsomkostninger i forlængelse af punkt 86.

92. Sekretariatet finder derfor ikke, at høringsvarene giver anledning til at ændre konklusionen om afvisning af, at de fremrykkede omkostninger kan indregnes som driftsomkostninger i det enkelte varmeværk.

9. Muligheden af at kvalificere omkostninger som administrationsomkostninger

93. Energi Viborg anfører, at hvis de ”fremrykkede” omkostninger, som er faktureret Viborg Fjernvarme af Rambøll, Viborg landinspektører og EMD international, som har udført arbejdet, ikke kan anses for enten efterforsknings-, anlægs-, eller driftsomkostninger, kan de indregnes som administrationsomkostninger, der udtrykkeligt er nævnt i § 20, stk. 1.

94. Energi Viborg oplyser, at omkostningerne ikke vedrører selve etableringen af tilslutningsanlæg og ledningstracé, men alene det forberedende arbejde, herunder myndighedsgodkendelserne vedrørende disse anlæg

95. Sekretariatet henviser til sin vurdering i afsnit 8 i dette notat, der gør sig tilsvarende gældende i for administrationsomkostninger.

10. Nødvendigheden af omkostninger relateret til boringen af Kvols 2 og 3

96. Komiteen finder overordnet, at hvis de involverede parter og rådgivere på et givet tidspunkt rent fagligt burde have frarådet fortsættelse af geotermiprojektet, kan yderligere omkostninger efter dette tidspunkt dermed ikke have været nødvendige – heller ikke i varmforsyningslovens forstand.

97. Komiteen bemærker, at den ikke anfægter, at Kvols 2 var efterforskning, men mener den (og Kvols 3 for så vidt måtte findes at være efterforskning⁷) burde have været gennemført som en lodret boring med færre og ikke så kraftige og derfor også billigere rør.

98. Komiteen anfører også, at ledelsen ikke havde tilladelse til produktion, hvorfor bl.a. de større og dyrere boringer i forundersøgellesfasen, som ville gøre et eventuelt senere produktionsanlæg billigere, ikke kan accepteres.

99. Sekretariatet bemærker indledningsvis, at ved vurderingen af nødvendighed, er det centrale spørgsmål om ledelsen har trådt ud over de vide rammer for sit skøn i beslutningen for virksomheden.

100. Som tidligere nævnt forudsætter tilsynets hjemmel til afgørelser, at der gøres et indgreb, hvilken igen kræver et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at noget ligger ud over det nødvendige i varmforsyningslovens forstand. Varmevirksomheder skal derimod ikke søge om godkendelse af omkostninger hos Energitilsynet (bortset fra forrentning af indskudskapital).

⁷ Sekretariatets forståelse af det uddybende høringssvar.

101. Alene det forhold, at en ledelse afholder bestemte udgifter for samlet set at kunne spare penge, er ikke af en karakter, der kan begrunde, at omkostningen er unødvendig. Hvis der er sikkerhed for, at besparelsen realiseres, er det åbenlyst en god disposition.

102. Sekretariatet finder, at uanset at det oprindeligt først var meningen at bore Kvols 3 efter Kvols 2, uanset om fremrykningen primært skyldtes et ønske om at indhente det tabte på tidsplanen, og uanset hvordan godkendelsen fra Energistyrelsen 9. januar 2012 var formuleret, godkendte Energistyrelsen efterfølgende det konkrete boreprogram for Kvols 3 med henvisninger til efterforskning. Sekretariatet har ikke oplysninger om, at boringen skulle være gennemført på en måde, der var i strid med det godkendte boreprogram. Sekretariatet finder derfor ikke, det kan lægges til grund, at udførelsen overskred, hvad der var givet tilladelse til.

103. Uanset om valget af horisontale boringer måtte udspringe af et hensyn til, at boringerne senere kunne anvendes til et geotermianlæg, lægger sekretariatet vægt på, at hensynet at boringerne blev lavet i overensstemmelse med de godkendte boreprogrammer af 23. og 24. januar 2012. Samlet finder sekretariatet ikke, at prisvirkningen af valget på denne baggrund er tilstrækkeligt til at afvise udgifterne som unødvendige i varmforsyningslovens forstand.

104. Således finder sekretariatet ikke grundlag for at anse Kvols 3 for at falde uden for omkostningsarten efterforskning, eller for at omkostningerne til Kvols 2 og 3 kan anses for unødvendige i varmforsyningslovens forstand.

11. Nødvendigheden af omkostninger relateret til boringen af Kvols 4 og 5

105. Energi Viborg anfører, at de afholdte omkostninger til køb af udstyr til Kvols 4 og 5 samt til oplagring⁸ nødvendige og inden for det skøn, ledelsen har efter varmforsyningsloven. Det understøttes af 3 argumenter:

- Formålet med at gennemføre projektet kontinuerligt var at spare omkostninger samlet set.

Baggrunden er lang leveringstid på udstyret, og at det er meget omkostningstungt at have en borerig til at stå stille, mens leverancer af udstyr afventes. Det kunne ikke tilrettelægges alene at leje boreriggen i boreperioder og ikke betale i stilstandsperioder. Rigger kunne alene opsiges, og dermed nedtages og sendes væk, og efterfølgende opsættes igen. Dette ville imidlertid være endnu dyrere.

⁸ Høringssvaret nævner finansieringsomkostninger samtidig, men sekretariatet behandler det punkt i afsnittet ovenfor.

Desuden kunne indkøbene optimeres prismæssigt og administrativt ved at foretage et samlet indkøb.

- Det er helt sædvanligt, at der i geotermiprojekter løbende indkøbes udstyr og materialer til efterfølgende projektfaser. Der henvises til Drejebog om Geotermi:

”Under alle omstændigheder bør et godkendt projektforslag foreligge, inden de geotermiske boreriger påbegyndes.”

”Mens de seismiske forundersøgelser finder sted, påbegyndes myndighedsbehandlingen i forhold til projektforslag efter Varmeforsyningsloven såvel som VVM-screening og evt. kommune- og lokalplan. Dette skal sikre, at de vigtigste godkendelser er på plads eller i hvert fald er inden for rækkevidde, inden den afgørende beslutning om at påbegynde planlægningen af borearbejderne træffes, eller i hvert fald inden de største og vigtigste kontrakter i forbindelse med borearbejderne indgås.”

- Der er tale om begrænsede omkostninger både i forhold til de samlede projektomkostninger og i forhold til den fordyrelse af projektet, en ikke-kontinuerlig gennemførelse ville medføre.

106. Viborg Fjernvarme anfører, at indkøbene af ekstra rør mv. har været nødvendige for, at borerigerne ikke skulle stå stille mellem borerigerne.

107. Sekretariatet bemærker indledningsvis, at ingen af høringssvarene har kommenteret på udlægningen af reglerne i § 20, hvorefter der er 2 betingelser for indregningsadgang, som begge skal opfyldes, nemlig udgiftens art og nødvendighed. Det følger deraf, at nødvendighed kun er relevant at vurdere, hvis betingelsen om omkostningsart er opfyldt. Selv hvis der isoleret måtte foreligge nødvendighed i varmforsyningslovens forstand, kan dette ikke påvirke det selvstændige krav til omkostningsart.

108. Af hensyn til muligheden for en hurtig afgørelse finder sekretariatet det ikke hensigtsmæssigt at udsætte behandlingen for at kunne kommentere dette punkt yderligere.

12. Nødvendigheden af de fremrykkede omkostninger

109. Energi Viborg anfører, at de ”fremrykkede” omkostninger er nødvendige og inden for det skøn, ledelsen har efter varmforsyningsloven, fordi beslutningen er truffet i projektets interesse og ville have haft væsentlig positiv betydning, hvis projektet blev gennemført, og da omkostningerne blev afholdt vidste projektdeltagerne ikke, at projektet ikke kunne gennemføres.

110. Energi Viborg betegner de fremrykkede omkostninger som en beslutning om at indhente de nødvendige myndighedsgodkendelser og henviser til, at det følger af projektbekendtgørelsens § 3, stk. 2, at retlige og faktiske dispositioner til gennemførelse af et varmforsyningsprojekt først må foretages, efter at projektet er godkendt. Gennemførelsen af et varmforsyningsprojekt tager ca. 1 år, og gennemførelsen af en VVM og planproces kan endvidere tage op til 1 år. Det er på den baggrund helt sædvanligt, at de nødvendige myndighedsgodkendelser indhentes sideløbende.

111. Energi Viborg henviser til, at der er tale om en minimering af myndighedsrisikoen af hensyn til projektkøkonomien og anfører, at det ville kunne kritiseres kraftigt, hvis myndighedsrisikoen ikke blev afdækket tidligt i forløbet eller hvis myndighedsbehandlingen blev udskudt og forsinkede projektet. Energi Viborg anfører også følgende citater fra Drejebog om Geotermi:

”Under alle omstændigheder bør et godkendt projektforslag foreligge, inden de geotermiske borer påbegyndes”.

”Mens de seismiske forundersøgelser finder sted, påbegyndes myndighedsbehandlingen i forhold til projektforslag efter Varmeforsyningsloven såvel som VVM-screening og evt. kommune- og lokalplan. Dette skal sikre, at de vigtigste godkendelser er på plads eller i hvert fald er inden for rækkevidde, inden den afgørende beslutning om at påbegynde planlægningen af borearbejderne træffes, eller i hvert fald inden de største og vigtigste kontrakter i forbindelse med borearbejderne indgås.”

112. Endelig anfører Energi Viborg, at sekretariatets indstilling medfører, at skønnet omkring et projekts tilrettelæggelse fratages projektledelsen, og at myndighedsbehandlingen for geotermiprojekter ikke kan igangsættes, før efterforskningen er tilendebragt. Indstillingen fører dermed til en væsentlig fordyrelse og forsinkelse af geotermiprojekter.

113. *Sekretariatet bemærker indledningsvis, at ingen af høringssvarene har kommenteret på udlægningen af reglerne i § 20, hvorefter der er 2 betingelser for indregningsadgang, som begge skal opfyldes, nemlig udgiftens art og nødvendighed. Det følger deraf, at nødvendighed kun er relevant at vurdere, hvis betingelsen om omkostningsart er opfyldt. Som gennemgået tidligere, finder sekretariatet ikke, at der er tilfældet for disse omkostninger. Selv hvis der isoleret måtte foreligge nødvendighed i varmforsyningslovens forstand, kan dette ikke påvirke det selvstændige krav til omkostningsart.*

13. Nødvendigheden af finansieringsomkostningerne

114. Energi Viborg anfører, at de afholdte omkostninger til finansiering var nødvendige, selvom indkøbene blev foretaget inden borerne af Kvolts 2

og 3 var afsluttet. For at undgå unødige og høje venteomkostninger blev geotermiprojektet tilrettelagt således, at projektet kunne gennemføres kontinuerligt.

115. Som anført finder sekretariatet, at finansieringsomkostninger er knyttet op til den omkostninger der finansieres. Såfremt den finansierede omkostning ikke opfylder kravet i vfl. § 20, stk. 1, opfylder den medfølgende finansieringsomkostning heller ikke dette krav..

14. Øvrige kommentarer m.v.

116. *Energi Viborg anfører, at:*

- 1) Viborg Fjernvarme er usikker på, i hvor høj grad sekretariatet har taget materiale fra brev af 29. august 2013 i betragtning ved vurderingen af, om Kvols 4 og 5 kan betegnes som efterforskning, fordi der ikke er henvist til brevet i sagsfremstillingen.
- 2) Energistyrelsens sekretariat opfordres til at indhente en udtalelse fra Energistyrelse, om det er sædvanligt at tilrettelægge geotermiprojekter med henblik på en kontinuerlig gennemførelse.
- 3) Det kan lægges til grund, at de omkostninger, sekretariatet ikke finder indregningsberettigede maksimalt udgør:

Omkostninger til køb af udstyr til Kvols 4 og 5: 7.800.000 kr.

Salg af udstyr vedr. Kvols 4 og 5: - 1.000.000 kr.

Oplagring af udstyr vedr. Kvols 4 og 5, anslået: 400.000 kr.

Forholdsmæssig andel af finansieringsomkostninger., anslået: 100.000 kr.

Fremrykkede omkostninger: 2.300.000 kr.

I alt 9.600.000 kr.

Det præciseres, at der alene er tale om en foreløbig og skønmæssig opgørelse, som i forlængelse af Energitilsynets stillingtagen skal verificeres.

117. Udover det allerede nævnte har Energi Viborg desuden sendt opdatering af regnskabsoplysningerne i punkt 16-17 og en opgørelse af, at 15 dages stilstandsomkostninger til borerig, mandskab m.v. vil være 3,8 mio. kr.

118. Viborg Fjernvarme anfører, at:

- 4) Foreningen ønsker at blive inddraget i de efterfølgende forhandlinger mellem sekretariatet og Energi Viborg om den endelige størrelse af indregningen/ de ikke-indregningsberettigede omkostninger. Anmodningen bygger på, at dette kan have stor betydning for Viborg Fjernvarme. Foreningen giver samtidig udtryk for, at forhandlinger om størrelsen ikke vil skulle foretages, hvis Energitilsynet i stedet for en tilkendegivelse, træffer afgørelse. (part, separat afgørelse, når sagen behandles efter denne)

119. Desuden har Viborg Fjernvarme sendt yderligere bemærkninger med rettelsesmarkering i en word-version af høringsudkast.

120. Viborg Fjernvarme har endvidere svaret følgende på sekretariatets spørgsmål om, begrundelsen for at Viborg Fjernvarme lagde ud for omkostningerne og ikke krævede sine udlæg refunderet af de øvrige deltagere, hverken løbende, eller da der i foråret 2012 var problemer med finansieringen:

- 5) Med henvisning til samarbejdsaftalen bekræfter Viborg Fjernvarme, at man forventede at få udlæggene refunderet af det særskilte selskab, der skulle dannes, og derfor ikke løbende krævede sine udlæg refunderet. Det var også i henhold til aftalen at man lagde ud og forventede, at et selskab skulle dannes.
- 6) Årsagen i foråret 2012 var den samme, man havde stadig forpligtelsen til at afholde udgifter og havde den forventning, at projektet ville blive gennemført, hvorefter det nye andelsselskab ville refundere Viborg Fjernvarmes udlæg i forprojektet.

121. Komiteen anfører, at:

- 7) Komiteen ikke har haft lejlighed til at se de oplagrede rør og konstatere, hvilken type, det drejer sig om, hvorfor Komiteen opfordrer til, at de oplagrede rør besigtiges af en uvildig tekniker for at fastslå typen, både for at fastslå om de er rettet mod produktion og pga. de høje oplagingsomkostninger.
- 8) Hvis nogle involverede parter eller rådgivere har frarådet yderligere boring, vil det fremgå af byggemødereferater og den direkte korrespondance. Ingen af delene har Komiteen adgang til.

122. Ross Engineering anfører, at:

- 9) Ordet projektdeltager er upræcist og giver indtryk af, der er tale om almindelige kontrahenter. Det, parterne er, efter tilladelsen af 26. januar 2012, er rettighedshavere. Dette bedes rettet i den indledende præsentation af parterne og de involverede i kapitel 3, sagsfremstilling.
- 10) Energi Viborg blev med Energistyrelsens godkendelse med tilbagevirkende kraft enerettighedshaver pr. 28. marts 2012 og overtog også operatørskabet fremadrettet med Energistyrelsens godkendelse af 22. juni 2012.
- 11) Omtale af Ross Engineering som den, der ”ledede geotermieforsøgningen og ”den, der forestod efterforskningsarbejdet i Kvols” ikke er korrekt. Ross Engineering var hverken rettighedshaver eller operatør, men forestod boreledelsen i Kvols.
- 12) I referatet af artiklen fra Ingeniøren er Lars Andersen citeret korrekt, men der bør medtages mere tekst fra citater og artikel og en enkelt citatdel bør udgå for at gengive pointen med udtalelserne på en fyldestgørende måde.
- 13) Efter Ross Engineering oplysninger er det korrekte tal for stilstandsomkostninger snarere ca. 500.000 kr. pr. dag inkl. Alle services end det anførte ca. 1 mio. kr. i afsnit 3.4.5. Ross Engineering henstiller, at tilsynet verificerer tallet med Energi Viborg, der har betalt for stilstandsomkostninger om må kende det præcise beløb.

123. Sekretariatet bemærker følgende:

Ad 1) Sekretariatet har i sagsbehandlingen taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Kvols 3 og 4 kan betegnes som efterforskning. Jf. pkt. 5.3.3.

Ad 2) Sekretariatet har ikke fundet, at indhentning af en sådan udtalelse er relevant for sagen. Henlæggelser ville først have haft betydning for prisdannelsen, hvis anlægget blev idriftsat, hvilket ikke skete.

Ad 3) Størrelsen af det ikke indregningsberettigede beløb vil blive fastlagt efter sagens forelæggelse for Energitilsynet.

Ad 4) Sekretariatet vil efter forelæggelsen for tilsynet træffe beslutning om, hvorvidt Komiteen for kritiske Fjernvarmeforbrugere vil kunne bedrage med relevante oplysninger til brug for fastsættelsen af det ikke-indregningsberettigede beløb.

Ad 5 og 6) Sekretariatet har vurderet, at det ikke er betydning for spørgsmålet om indregningsberettigelse jf. pkt 5.4.8.

Ad 7 til 12) Disse forhold er korrigeret i notatet.

Ad 13) Det er i notatet anført, at sekretariatet har modtaget flere forskellige oplysninger om omkostningerne ved, at boreriggen stod stille.

Ad) 14 Ikke yderligere bemærkninger.